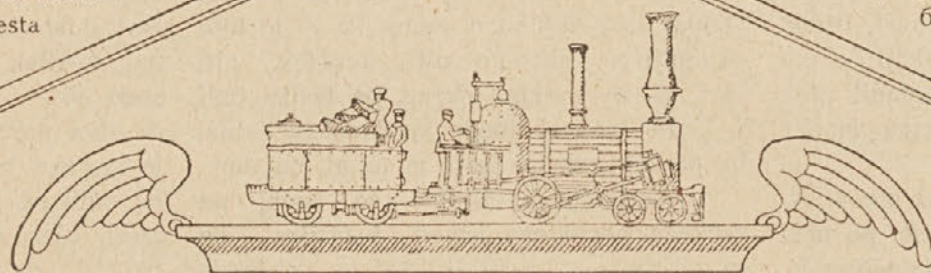

Izhaja prve dni v mesecu. — Izlazi prvih dana u mjesecu.
Изрази првих дана у мјесецу. — Posamezna šte-
2 Din. — Pojedini broj 2 Din. — Поједини
број 2 Дин. — Redakcija i administra-
cija u Ljubljani, Dunajska cesta
br. 58.

Ljubljana - Љубљана. — Letna naročnina 24 Din. —
Godišnja pretplata 24 Din. — Годишња прет-
плата 24 Дин. — Редакција и администра-
ција у Љубљани, Дунајска цеста
бр. 58. — Odgovorni urednik
Ivan Cek.

STROJNI KURJAC

Glasilo „Udruženja kurjačev državne železnice kraljevine SHS v Ljubljani“.

I. redovita glavna skupština

vršit će se dne 20. V. 1925 u Ljubljani u
lokalu udruženja, Dunajska cesta 58.
Početak tačno u 9. sati.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika.
2. Izveštaj odbora.
 - a) izvještaj predsjednika,
 - b) izvještaj sekretara,
 - c) izvještaj blagajnika.
3. Određenje mjesečne članarine.
4. Promena pravila.
5. Samostalni predlozi.
6. Izveštaj revizora.
7. Biranje odbora.
8. Biranje revizora.
9. Eventualije.

Pozivamo povjerenike i članove, da
dodu u velikom broju na glavnu skup-
štinu!

O d b o r.

I. redni občni zbor

se bo vršil dne 20. maja 1925 v Ljubljani
v društvenem lokal, Dunajska cesta 58.
Začetek tačno ob 9. uri.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročilo odbora.
 - a) poročilo predsjednika,
 - b) poročilo tajnika,
 - c) poročilo blagajnika.
3. Določitev mesečne članarine.
4. Sprememba pravil.
5. Samostojni predlozi.
6. Poročilo pregledovalcev računov.
7. Volitev odbora.
8. Volitev pregledovalcev računov.
9. Slučajnosti.

Vabimo zaupnike in članstvo, da se
občnega zbora polnoštevilno udeleže!

O d b o r.

udruženju, a udruženje, kojeg člani uče-
stvuju na taj način u društvenom životu
uspjeva, jer mora uspijevati. Osobito pak
udruženje sa ciljevima i svrhama kakve
ima naše udruženje.

Na glavnoj skupštini trebat će da pro-
govorimo o nacrtima za budućnost. Kratko
je doba opstanka našeg udruženja. Zato
se je upotrebilo mnogo vremena za organi-
ziranje udruženja i taj rad nije još svršen.
Obratno, mnogo će još vremena proći, dok
ćemo lakim i mirnim srcem reći: dovrše-
na je organizacija. Razume se s toga, da
se odbor nije mogao latiti takvom revno-
šću rada, da postigne ciljeve, koje smo si
stavili prilikom osnivanja našeg udruže-
nja. Učinilo se samo ono, što se u tako doba
moglo. Glavni rad pak nas još čeka. Mno-
go ima još mjesta, gde nas cipela žulji,
treba da ih ugladimo, da ćemo moći kora-
kati napred. Mnogo ima još pitanja, koja
se ticaju naše egzistencije i koja još nisu
riješena ili pak su rdavo ili štetno po nas
riješena. S toga trebat će još mnogo rada
i mnogo puteva, dok uklonimo sve nedo-
statke. Našim pretcima nije bilo dobro;
donekle su ovo sami zakrivali po poznatoj
prislovi: da je svaki svoje sreće kovač.
Kako si stiljaš, tako češ ležati pa su i ovi
iskusili tu istinu. Pa i nama nije mnogo
bolje. I mi smo koješta zakrivali, djelomice
zbog svoje nemarnosti, djelomice jer smo
svoju sudbinu izručili u ruke ljudima,
koji nisu imali ni razumjevanja ni srea za
naše muke i patnje. A sad, kad smo se
latili sami, da riješimo pitanja, koje se
ticaju našeg opstanka, dužni smo sebi i
budućim generacijama, da dobro i teme-
ljito premotrimo načine, kako ćemo ih
riješiti.

Napomenuli smo već nepotpunost na-
še organizacije. Pa ne bi ni bilo moguće
stvoriti nešto potpuno odmah u početku.

Pred glavnom skupštinom.

Domalo vršit će se naša prva redovita
glavna skupština. Nema dvojbe, da će to
biti za nas ložace događaj vanrednog zna-
čenja, ne samo zbog toga, što je glavna
skupština već samā po sebi kod svakog
udruženja važan događaj, nego osobito
zbog toga, jer će nam se tom prilikom
pružiti prvi put mogućnost, da se u većem
broju sestanemo drugovi, koji djelujemo
i se mučimo svaki u svom kraju,
koji smo si po životu in nevoljama, što
nam ih je sudbina naložila, prilično jedna-
ki, a smo si ipak tako tudi među sobom.
A to je napose i razumljivo. Nemamo niti
sredstava niti vremena, da bi šetali na
okolo, pa bilo u svrhu međusobnog upoz-
navanja, služba pak zahtjeva, da bude taj
ovdje onaj ondje.

Zbog toga apeliramo već sada na sva-
kog pojedinog druga, da po mogućnosti
učestvuje u našoj glavnoj skupštini, da
svojim učestvovanjem pokaže svoju svi-
jest, da manifestira odlučnost, da se krep-
ko zauzme za svoja prava te da pokaže
solidarnost sa svojim ostalim drugovima.

Ali samo učestvovanje još je premalo.
Ako moguće, neka svaki kuša, da dode na
glavnu skupštinu dobro spreman. Na glav-
noj skupštini podat će odbor svoj izvještaj,
a članovi će ga saslušati i se o njem izjaviti.
Nije dužnost člana, samo da sluša i pri-
hvati izvještaj, nego ima pravo i čak duž-
nost mu je da kuša stvarnom kritikom,
umnim nasvjetima i korisnim prijedlozima
ispraviti eventualne pogriješke ili nedo-
statke itd. Svaka glava ima svoju misao, a
više mozaka znade više, mi svi pak zna-
demo sve. I baš ovo jest pozitivan rad u

Naše združenje jest još više manje lokalnog značaja. Ali budući se je već počelo širiti preko uskih lokalnih granica, trebat će, da mu damo takav oblik, koji će mu nadalje razvitak olakšati te ugoditi put. U toj stvari bit će svaki pametan nasvet dragocjen.

Na glavnoj će se skupštini mnogi između nas, kako već napomenuto, po prvi put susresti. Time će glavna skupština ispuniti jednu između najvažnijih zadaća: međusobno spoznavanje. Nije dosta, da smo jednog stana, da nas veže isti rad, iste patnje i muke oko egzistencije. Ako se međusobno ne poznajemo, bit će nam teško, da nastupimo zajedno kod skupnih akcija. Tako međusobno spoznavanje uklanja svako nepouzdanje i vodi do uspješne saradnje svih sposobnih sila.

Nabrojili smo tako nekoliko misli, koj bi bilo dobro, da premotre učesnici glavne skupštine. Nadamo se, da će članovi u isto većem broju učestvovati u glavnoj skupštini te im kličemo: Do skorog viđenja!

Pred obćnim zborom.

V kratkem se bo vršil naš prvi redni obćni zbor. Brez dvoma bo to za nas kurjače dogodek izredne važnosti, ne samo zaradi tega, ker je obćni zbor že sam na sebi pri vsakem društvu važen dogodek, marveč še prav posebno zategadelj, ker se nam bo ob tej priložnosti nudila sploh prvič možnost, da se v večjem številu snidemotvariši, ki delujemo vsak v svojem kraju in se trudimo, — ki smo si

po življenju in trpljenju, ki nam ga je usoda naklonila, precej enaki, pa smo si vendar tako tuji med seboj. Pa to je tudi razumljivo. Nimamo niti sredstev, niti časa, da bi pohajali okrog, pa bodisi tudi v svrhu medsebojnega spoznavanja, služba pa zahteva, da bodi ta tukaj, oni tam.

Vsled tega apeliramo že sedaj na vsakega poedinega izmed tovarišev, da se po možnosti udeleži našega obćnega zbora, da s svojo udeležbo pokaže svojo zavednost, da manifestira odločnost, potegniti se krepko za svoje pravice ter da pokaže solidarnost s svojimi ostalimi tovariši.

Ampak udeležba sama je še premalo. Če le mogoče, naj si vsakdo postavi nalogo, da bo prišel na obćni zbor dobro pripravljen. Na obćnem zboru bo podal odbor svoje poročilo. Članstvo ga bo poslušalo in pretehtalo. Ni samo dolžnost člana, da posluša in odobri poročilo, temveč ima tudi pravico in celo dolžnost, da s stvarno kritiko, s pametnimi nasveti in koristnimi predlogi skuša popraviti eventualne pogoške, morebitne pomanjkljivosti itd. Vsaka glava ima svojo misel, več glav več ve in vsi znamo vse. V tem obstoja ravno pozitivno delo v društvu, in društvu, čigar člani se v taki meri udeležujejo društvenega življenja, uspeva, ker mora uspevati. Zlasti društvo s cilji in nameni kot jih ima naše društvo.

Na obćnem zboru bo treba tudi spregovoriti o načrtih za bodočnost. Kratka je doba obstoja našega društva. Zato se je mnogo časa porabilo za organiziranje istega in to delo še ni dovršeno. Nasprotno,

še dokaj časa bo preteklo, predno bomo lahko z mirnim srcem rekli: organizacijo smo dokončali. Zato je umevno, da se ni mogel odbor lotiti s tisto vneto dela v dosedajših ciljih, ki smo si jih ob ustanovitvi društva postavili. Stori se je le, kar se je moglo v kratkem razdobju storiti. Glavno delo pa je še pred nami. Obilo je še mest, kjer nas čevlji žulji, treba jih bo ugoditi da bomo lažje korakali naprej. Mnogo je še vprašanj, ki se tičejo naše eksistence in ki že niso rešena ali pa so slabo in nam v škodo rešena. Zatorej bo treba še mnog dela in mnogo poti, da bomo te nedostatke odpravili. Našem prednikom se ni dobro godilo. V veliki meri so si to sami zakrivili po znanem reku, da je vsakdo sam svoje sreče kovač. Kakor so si postlali, tako so ležali. Pa tudi mi nismo mnogo na boljšem. Tudi mi smo marsikaj zakrivili, deloma vsled svoje malomarnosti, deloma ker smo zaupali svojo usodo ljudem, ki niso imeli niti razumevanja, niti srea za naše križe in težave. Zda, ko smo se sami lotili reševanja vprašanj, ki se tičejo našega obstoja, smo dolžni sami sebi in svojim zanamcem, da se dodobra in temeljito pogovorimo o načinu, kako jih bomo reševali.

Omenili smo že nepopolnost naše organizacije. Saj tudi ne bi bilo mogoče, da bi kar takoj v začetku ustvarili nekaj popolnega. Naše društvo ima še kolikor toliko lokalni značaj. Ampak, ker se je že začelo širiti preko ozkih lokalnih mej, mu bo treba dati tako obliko, da mu bo nadaljni razvoj olajšan in pot uglašena. V tej zadevi bo vsak pameten nasvet dragocen.

Nekaj o toploti in njeni uporabi.

Še pred kratkim so sodili, da je toplota neke vrste snov, ki se lahko pretaka iz enega telesa v drugo, kakor voda. To sodbo pa je izpodbilo dejstvo, da zamoremo s trenjem, to je z drgnjenjem telesa ob telo proizvajati na enem in istem telesu poljubno množino toplote. Če bi bila toplota snov, kot je n. pr. voda, bi tega ne mogla storiti. Torej z drgnjenjem se proizvaja toplota. Obratno pa lahko s toploto povzročimo gibanje, kot je to pri lokomotivi in drugih parnih strojih, kjer s premogom proizvajamo toploto, ki spremeni vodo v vodne pare, ki spravijo potom različnih priprav strojne dele v gibanje. Takih primerov, kjer dobimo s trenjem toploto in obratno iz toplote gibanje je nešteto. Iz vseh teh primerov pa lahko sklepamo, da obstoja med toploto in gibanjem gotova nerazdružljiva vez. Zadostuje naj to, da je toplota oni vzrok, ki povzročuje gibanje.

Nehote se nam stavi vprašanje, odkod pa izhaja toplota? Vsakdo bi odgovoril: pri zgorevanju različnih snovi kot so premog, drva, surovo olje ali nafta in drugih gorljivih snovi. Dobro! Odkod pa dobijo te snovi toploto? Njihov vir toplote pa je solnce, ki izžariva svojo blagodejno toploto ter jo deli vsemu, kar se nahaja okrog njega. Rastline dobivajo toploto od solnca, ki jo tekom svojega življenja shranjujejo v organizmu. Toplota je tudi prepotrebna za vse človeško in živalsko življenje. Naj bo tu naveden en primer, s katerim naj je podana vsaj približna množina toplote, ki je solnce izžareva tekom enega leta. Ta množina je tolika, da bi stopila 30 m debelo plast ledu, ki bi se razprostirala okrog naše zemlje.

Toploto lahko občutimo ter na ta način zaznamujemo, če je telo v toplotnem stanju. Če pa to ni mogoče primerjamo toploto telesa z različnimi pripravami. Najnavadnejša priprava, s katero zaznamujemo različna toplotna stanja imenujemo toplotomer ali termometer. S toplotmerom

označujemo toplino ali temperaturo in ne množino toplote. Višino temperature ali toplote merimo s stopinjami. V navadi so Celsijeve in Reaumurjeve (izg. Reomirjeve). Stopinje označuje s številko, ki znači število stopinj, kateri se še pristavi na desni zgoraj majhna ničla in poleg nje še C ali R, kar znači Celsijeve ali Reomirjeve stopinje. —

Če se podamo k vodi, to je k oni snovi, katero največ rabimo v življenju in katera nam služi tudi kot gonilno sredstvo različnih tehničnih naprav. Voda ima že po naravi dane posebne lastnosti, ki omogočujejo predvsem življenje vodnih živali, ker drugače bi pozimi poginile. Voda je namreč pri 4° C najgostejša in raditega se ahaja ta na dnu. Na vodni gladini pa jo v zimi, kadar voda zamrzne ohlajena na 0° C in se stvori led, ki obvaruje kot slabi prevodnik toplote ostalo vodo prehudega ohlajanja. Slabi prevodniki toplote, so one snovi, ki se počasi segrejejo in se počasi ohladijo. Obratno pa so dobri prevodniki toplote one snovi, ki se hitro segrejejo in

Na občnem zboru se bodo mnogi izmed nas, kakor že rečeno, prvič srečali. S tem bo izpolnil občni zbor hkrati eno izmed najvažnejših nalog: medsebojno spoznavanje. Ni dovolj, da smo enega stanu, da nas vežejo isto delo, trpljenje in ubijanje za eksistenco. Če se med seboj ne poznamo, se bomo težko našli pri skupnih nastopih in akcijah. Šele medsebojno poznavanje odstranja vsako nezaupanje in vodi do uspešnega sodelovanja vseh spsobnih moči.

Nanizali smo tukaj nekoliko misli, ki bi bilo dobro, da jih udeleženci občnega zbora nekoliko premotrijo. Izražamo željo, da se čimnajeveč članov udeleži občnega zbora in kličemo: Na skorajšnje svidenje!

Iz sestanka ZJŽ.

ZJŽ je sklicala 4. aprila 1925 sestanek, ki se je vršil v dvorani hotela Miklič. Povabljeni smo bili tudi mi in smo se ga udeležili. O tem sestanku podajamo tu kratko poročilo.

Ne bomo sicer razpravljali obširno o tem, kaj vse so razmotrivali razni govorniki. Zanimajo pa nas stremljenja in prizadevanja teh govornikov. V glavnem je šlo za to, da dobijo pastirji svoje ubogljive ovčice, ki so jih nekdanj imeli, spet nazaj. Bili so že veseli in so upali, da bo v njih mlinu spet dovolj melje; to upanje je polagoma izginilo. Pretresali so na dolgo in široko, zvijali se kot so le mogli, pozabili niso na društvene blagajne, ki jih je treba po njihovem mnenju likvidirati. Dober okus, kaj? Strokovne časopise, da je treba združiti v enega. Dokler so o vsem

tem obravnavali oni sami, jim je šlo vse gladko in v najlepšem redu. Na vrsto so pa prišli tudi ti, ki se nikakor niso strinjali z enoglasnim zvonom, oziroma s tem, da samo na eno plat vdarja. Poprijeli so za vrv zvona ter mu pomagali, da je vdarjal na obe strani.

G. Rodrič je bil prvi, ki jim je povedal nekako tole:

Čisto brezpomebno je, da mi tukaj o vsem tem razpravljamo. Prvič, časopisa ne opustimo in sicer zato ne, ker, kar vas zanima, nas gotov ne, in nasprotno. Da bi imele vse kategorije skupen časopis, o tem za enkrat še ni govora. Dalje je omenil njih sočutje do nekega vpokojenega člana ZJŽ. Revež je bil v bedi, od nikjer nobenih dohodkov, v tej revščini se je obrnil do vodstva ZJŽ, da bi mu kaj pomagali. Pomagano mu pa ni bilo in s tem je bil seveda razočaran. Obrnil se je na to do društva strojevodij, ki mu je pomagalo.

Na to je odgovarjal g. Korčec Blaž, da je pri njih član, ako je bil potreben, vedno dobil podporo. O tem in raznih drugih stvareh se ne bomo z nikomur prerekali, saj je dovolj kurjačev, ki so bili večletni člani ZJŽ in so o tem tudi poučeni. Ko je g. Rodrič v svojih nadaljnjih izvajanjih omenil še več stvari, ki jim niso prav nič ugajale, so mu kratkomalo vzeli besedo. G. Rodrič je takoj uvidel, da nima tukaj nič več iskati, zato je vstal in z izgovorom, da mora v službo, zapustil dvorano.

Za njim je podal svoje mnenje delegat Udruženja rokodelcev. Izjavil je, da se v splošnem strinja z izvajanjem svojega

predgovornika. Podobno se je izrazil tudi delegat Udruženja pregledovalcev voz. Zatem smo podali svoje mnenje mi kurjači.

Besedo je povzel naš tov. Cek. Izvajal je nekako takole: Strinjam se s svojimi predgovorniki in pripoznavam delo strokovnih organizacij za spojitve v enotno organizacijo. Zdi se mi pa, da je za to še prezgodaj. Kaj se pojmuje pod besedo »enotnost«, se danes prav malo zavedamo, in so glede tega malega zavedanja takozvani »plavi« še nižje od nas. Sami se delijo v dve skupini, ki nista med seboj sporazumni. Izražam željo, naj se nas pusti pri miru, ker mi še najuspešneje delamo tako kot smo sedaj. Ako se bodo druge organizacije sporazumele, tudi mi ne bomo zastajali. Vprašanje je, kdaj bo do tega prišlo.

Za tovarišem Cekom je govoril tov. Vidmar približno tako: Gospoda moja, kakor vidim, ste nas zopet povabili v zadevi nekakega ujedinjenja z vami. Videli ste, da se mi sploh nismo udeležili glavne konference, ki se je vršila dne 22. preteklega meseca. V svojem dopisu nas pozivljate, da bi krenili na pot, po kateri bi prišli do sporazuma, takorekoč do nekega ujedinjenja. Gospoda moja, mi te poti ne bomo nikdar ubrali, in da je ne bomo ubrali, to ste zakrivali vi. Vaša krivida je tudi, da smo mi danes sami, ker vi nas niste nikoli poznali za nič, nikoli niste za nas napravili popolnoma nič. Jaz sam se imel veliko upanje do vaše organizacije, ker se je vaša organizacija spočetka res postavila na pravo stališče. In če bi bili po istem stališču korakali in delali naprej, ne bi bilo danes 14 organizacij, kakor jih imamo. Na žalost so nekdanji voditelji krenili v drugo smer, Zašli so celo na politično polje, da, postali so celo državni poslanci. Od tedaj dalje je organizacija dobila popolno nezaupnico od članstva. Meni samemu se je dogodilo, da sem zaprosil, da bi se interveniralo za kurjače zaradi službene obleke. Pa sem dobil sledeč odgovor: Kaj hočete vi, še mi je ne dobimo. Za vas je vsak krpa dobra, ker vi itak ne pridete v dotiko z nobenim gospodom; kurjač, bolj ko je umazan in razcapan, lepše ga je videti. Torej, gospoda moja, vidite, da ste se z nami kar naravnost igrali. Ko smo videli, kako so si tov. strojevodje v zaščito svojih interesov postavili svoje lastno društvo, smo si mislili, zakaj si ga ne bi postavili tudi mi, ker drugega izhoda nismo več videli. Zatorej smo dobili v svojih vrstah stare tovariše, da so nas pripeljali skupaj, da smo si povedali svoje misli; stvar se je začela z muko in težavo, a danes imamo toliko uspehov, ki jih lahko pokažemo in tudi dokažemo, da smemo po vsej pravici smatrati same sebe za najboljše zaščitnike svoje misli in svojega obstoja. Zato izjavljam v imenu našega

hitro hladijo. — Slabi prevodniki so plini in tekočine, dobri pa kovine.

Če vpliva na vodo toplota, se ta najprej krči do 4° C, kjer postane najgostejša in tu dalje pa se širi in zavre pri 100° C. Toplota, ki jo moramo dovesti 1 kg vode, t. j. enemu litru, da spremeni temperaturo za 1° C imenujemo eno kalorijo.

Važno je tudi, da na vrelišče segreta voda toliko časa ne spremeni temperature dokler ni vsa voda izparjena. Ta toplota se je porabila, da se je voda spremenila iz tekočine v paro in jo imenujemo izparilna toplota ter znaša za vodo 537 kalorij pri normalnem zračnem pritisku. Koliko je to 537 kalorij naj pove primer, da lahko 537 kg vode segrejemo od 0 do 100° C.

Obratno pa opazujemo, da dobimo toploto, če pare zgoščujemo ali kakor pravimo kondenziramo in to je ravno ona, ki smo porabili, da se je ista množina vode spremenila v paro. Če hočemo izrabiti paro, kot gonilno sredstvo za parne stroje jo proizvajamo v kotlih.

Kot smo že poprej omenili pridobiva-

mo toploto iz različnih gorljivih snovi. Gorivo ali kurilno moč gotovo cenimo po številu kalorij, ki jih dobimo če sežgemo 1 kg te ali one snovi. Tako ima petrolej 1100 kalorij; to se pravi, da lahko z 1 kg petroleja segrejemo 110 kg vode od 0° do 100° C, seveda, če se pri tem ne izgubi nič toplote v okolico. Lesno oglje ima 8000 kal., alkohol 7.100 kal., razne vrste premoga od 3000 do 8500 kal. Nikoli pa ne porabimo vseh teh kalorij gospodarsko, temveč se jih dosti poizgubi po okolici, v kateri zgoreva. Tako izrabimo pri parnih strojih, kot pri lokomotivi komaj polovico kurilne moči premoga. Ta negospodarska izraba premoga pa je odvisna pred vsem od kurjšča in od načina kurjave. — Pri lokomotivah znaša ta zguba na premogu 40 do 75 odstotkov, to se pravi, da vržemo pri porabljenih 100 kg premoga 40 do 75 kg proč.

Iz teh vrstic je razvidno, kakšen pomen ima toplota za človeška življenja in koliko nam lahko koristi, če pravilno z njo gospodarimo.

društva, da se mi ne udružimo pod nobenim pogojem, niti na federativni podlagi.

Povedali smo jim svoje mnenje in s tem izvršili svojo nalogo na tem sestanku. V zavesti, da nimamo tam nič več iskati smo vstali ter zapustili dvorano.

Med ustanavljanjem našega društva.

Gotovo bo zanimalo marsikaterega tovariša zvedeti nekoliko o preteklosti našega organizatoričnega dela ob priliki ustanovitve našega društva. Tozadevno se je slišalo že marsikaj, česar človek ne bi mogel verjeti.

Ves čas se je sejalo med naše vrste seme razdora, ki naj bi nas oplašilo od nadaljnega dela. Na razpolago je bilo mnogo razdiralnega gradiva, namenjenega vsem onim, ki so si nadelali nalogo, da zdramijo nezavedne kurjače in jim pokažejo pot, ki je edino prava in ki vodi do cilja. Samobsebi je razumljivo, da naše uspešno delo ni ugajalo nekaterim voditeljem gotovih organizacij, ki so se dobro zavedali, da utegne priti čas, da bodo obstojale te organizacije iz samih voditeljev.

V prvi vrsti se je trosil med kurjaške vrste glas, češ, kurjači ne bi bili zmožni voditi sami svoje društvo in da bi tudi ne bili zmožni napraviti nekaj, kar bi bilo v korist kurjačev.

Nadalje so nasprotniki našga pokreta napeli vse sile, da bi onemogočili započeto delo in da bi sploh preprečili ustanovitev našega društva. Kadarkoli in kjerkoli smo sklicali sestanke kurjačev z namenom, da se pobližje spoznamo in da se dogovorimo o svojem bodočem delu, ki nas je čakalo, že so nam bili za petami gotovi razdiralni elementi. Namen teh razdiračev je bil, vcepiti nezaupanje med kurjaške vrste v svrhu, da bi še nadalje ribarili po kalnih vodah.

Iz tega je razvidno pred kako težavno nalogo smo se tedaj nahajali in kako težko bi bilo delo, ki smo ga prevzeli na svoje rame.

Ali vse to nas ni oplašilo. Šli smo s polno paro na delo in danes že lahko pokažemo uspehe tega našega dela. In ti uspehi niso mogli ostati prikriti v vrstah kurjačev, vsled česar tudi priznanje ni izostalo. Priznanje za naše delo se pa izraža v rastočem zanimanju za naše društvo, trajno naraščanje števila članov dokazuje, da so kurjači prišli do zavesti, da je edina rešitev njihovega obstoja v tem, da si vsi skupaj zgradimo mogočno stavbo, ki mora biti tako krepka, da ga ne bo, ki bi si upal samo začeti razdirati to našo stavbo.

Naj bo torej prepričan slehern naš nasprotnik izven naših vrst, da se mu bo pone-rečil vsak poskus razdreči, kar smo si sami ustvarili. Obljub in varanja mi kurjači ne rabimo več, ker tega materiala imamo že več kot preveč.

Odločili smo se, da bomo v svojem društvu delali tako, da bo lahko vsak kurjač ponosen na svoj stan. Uverjeni smo tudi, da ga ne bo člana v naših vrstah, ki bi nam mogel nekoč očitati nekaj podobnega, kar mi danes lahko opravičeno očitamo nekaterim, o katerih imamo točne dokaze o krivičnem delu v društvu. Tudi smo uverjeni, da ni več kurjača, ki bi šel kakemu zapeljivcu na lim.

Če bi bili ob ustanavljanju našega društva nekoliko popustljivi, bi bili še danes raztreseni kot smo bili nekdanj. Tega smo se dobro zavedali, zavedali pa smo se tudi, da so pogoji za boljšo bodočnost naše kategorije v naših rokah. Zato smo se otresli tujih zagovornikov, ki naj bi ščitili naš stan, v prepričanju, da imamo v svojih vrstah sami svoje zagovornike, hkrati postavljajoč si nalogo, da si za bodočnost izvežbamo in izobrazimo novih, ki naj bodo po možnosti še sposobnejši od današnjih.

Dopisi.

Vsem tovarišem in sotrpinom iz podružnic! Ustanovili smo si lastno društvo in tudi lasten strokovni list, potom kategorija nam je dana prilika za razgovor, zblizanje in izobrazbo, ter da se branimo vseh mogočih napadov na naš težak poklic.

Predno nadaljujemo svoje delo, bi bilo zelo umestno, da premostimo svojo preteklost in pot, po kateri smo hodili do sedaj brez lastnega strokovnega društva, čeravno so nas ščitile razne druge močne organizacije. Videli bi, da je vzlic tej zaščiti z našim težkim poklicem šlo vedno na slabše, in sicer vsled tega, ker gotovi ljudje niso hoteli uvideti našega trpljenja na stroju ter so nas primerjali in stavliali v eno vrsto z raznimi drugimi kategorijami kot enake. Poležaj kurjača pa je na žalost tak, da ga ne moremo in ne smemo nikoli primerjati z drugimi kategorijami, za kar imamo nebroj upravičenih vzrokov. S par besedami lahko povemo, da je kurjač na stroju suženj in trpin od zorne mladosti do pozne starosti, ako jo sploh dočaka. Celo svoje življenje je izpostavljen najžalostnejšim neprilikam, ki mu grenijo življenje. Koliko kapljic znoja prelije kurjač ves čas svoje službe od prenapornega dela na stroju, koliko nepotrebnih šikan mora prestat, koliko preziranja od različnih strani, vrhu tega je lačen in žejen ter zamazan, da se sploh ne upa med druge železničarje. Kot nagrada za vse to pa pridejo še kazni.

Ne bomo naštevati še poedinih drugih težkoč, kajti lahko bi napisali cel roman o svojem težkem poklicu.

Tovariši, iz »Organiziranega Železničarja« z dne 15. in 27. marca 1925 št. 6 in 7 so razvidne zahteve vlakospremnega osebja, v smislu katerih naj bi postali po 10—15 letih službe po predpisanih izpitih uradniki 3. kategorije. To so ljudje, ki pridejo k železnici kot skladišni in postajni delavci, kakor smo prišli mi kot kurilniški delavci. Kdo bi pa prišel izmed nas v uradniško kategorijo, čeravno so tudi pri nas ljudje, ki so nečesa zmožni? Zakaj je pa pri nas preprečena pot do vsakega izpita za napredovanje v višjo kategorijo? Zakaj ni za kurjača vsaj takrat pripravljena lažja služba, ko ga že moči zapuščajo? Vsa ta in še mnogo drugih važnih vprašanj imamo, tovariši, ki jih bomo morali sami rešiti in se sami boriti.

Ni dolgo, kar so strojvodje slovesno obhajali stoletnico svojega strojevodskega stanu. Zakaj pa nismo mi kurjači obhajali istega jubileja saj je tudi naš stan prav toliko star? Kot najbolj točen odgovor bi lahko navedli, da bi tudi mi lahko obhajali stoletnico — modernega suženjstva kurjačev in ničesar drugega.

Torej, cenjeni tovariši, 100 let je že minulo, odkar obstoja naš stan. Vzdignimo se ob tej obletnici in pojdimo na delo! Vseh nedostatkov in težav, ki jih tako bridko in težko prenašamo, smo si sami krivi, ker naše znanje in naša izobrazba daleč zaostajata za znanjem in izobrazbo onih, ki napredujejo. Zato kličemo vsakemu sotrpinu, naj podpira svoje društvo, ker s tem podpira samega sebe. Podpirali smo že razne organizacije, ki so stale na stališču resnice in pravice, pa le malo ali nič smo želi uspehov od njih, sami pa smo povsem pozabili nase, in zato smo še danes sužnji. Ker pa je pred nami prvi občni zbor našega društva, nastaja vsakemu našemu članu dolžnost, da z vsemi svojimi močmi in sredstvi sodeluje pri tem, da dobi naše društvo trdno podlago za težko delo, ki nas še čaka v doseg boljša bodočnosti. Zanimanje vsakega člana za organizacijo odvisi od dela odborov in krajevnih zavornikov. Tako delo podružnic oblišuje delo centrale. Ako se ne bodo podružnice za nič zanimale, ne bomo mogli tudi od centrale nič zahtevati.

Torej želim, da bi bil prvi občni zbor dobro zastopan od podružnic, da napravimo gladko pot, po kateri bomo lahko korakali v boljšo bodočnost!

S tovariškim pozdravom Vaš sotrpin F.

Radi pomanjkanja prostora bomo priobčili imena darovalcev v prihodnji številki.